

Sygn. akt V KZ 41/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron
w dniu 14 września 2016 r.

w sprawie A. K.

zażalenia na zarządzenie Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13 czerwca 2016 r., sygn. akt II AKo (...), o odmowie przyjęcia osobistego wniosku A. K. o wznowienie postępowania w sprawie II K (...) Sądu Rejonowego w O., zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w O., sygn. akt VII Ka (...),
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie

UZASADNIENIE

Dnia 3 grudnia 2015 r. skazany A. K. złożył do Sądu Rejonowego w O. dwa osobiste wnioski o wznowienie postępowania w sprawie II K (...), zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w O., sygn. akt VII Ka (...). Zastępca Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) w dniu 15 marca 2016 r., w sprawie o sygn. akt II AKo (...), na podstawie art. 80a § 1 i 2 k.p.k. (w ówczesnym brzmieniu) wyznaczył wnioskodawcy obrońcę z urzędu w osobie K. D. z Kancelarii Adwokackiej w W., w celu zbadania akt sprawy i sporządzenia (w przypadku stwierdzenia podstaw prawnych) wniosku o wznowienie postępowania (k. 16). Wyznaczona z urzędu obrońca przedstawiła w dniu 22 kwietnia 2016 r. opinię o braku podstaw do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania karnego (k. 27 – 30).

Pismem z dnia 5 maja 2016 r. A. K. został wezwany w trybie art. 120 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 2 k.p.k. do usunięcia w terminie 7 dni braku formalnego poprzez sporządzenie i podpisanie wniosku o wznowienie postępowania przez ustanowionego z wyboru adwokata albo radcę prawnego, pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku (k. 32). To wezwanie zostało doręczone skazanemu w dniu 31 maja 2016 r. (k. 36). A. K. nie usunął jednak w określonym terminie powyższego braku formalnego, natomiast w dniu 3 czerwca 2016 r. złożył wniosek o ponowne wyznaczenie obrońcy z urzędu (k. 37). W tej sytuacji, wobec nieusunięcia braku formalnego, zarządzeniem z dnia 13 czerwca 2016 r. Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...), w sprawie o sygn. akt II AKo (...), odmówił przyjęcia do rozpoznania wniosku A. K. o wznowienie postępowania w sprawie II K (...) Sądu Rejonowego w O., zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w O., sygn. akt VII Ka (...) oraz pozostawił bez rozpoznania wnioski tego samego skazanego z dnia 3 czerwca 2016 r. o ponowne wyznaczenie obrońcy z urzędu. Zarządzenie to doręczono skazanemu w dniu 23 czerwca 2016 r. (k. 42).

W dniu 30 czerwca 2016 r. (11 lipca 2016 r. - data wpływu pisma do Sądu Apelacyjnego w (...)) A. K. wniósł zażalenie na to zarządzenie, jak to określił - „na podstawie przepisu art. 6 § 1 k.k.w., w myśl przepisu art. 459 k.p.k.”, ponawiając również wniosek o wyznaczenie kolejnego obrońcy z urzędu. W konkluzji żądał „wznowienia postępowania i wyjaśnienie wskazanych okoliczności we wniosku strony” (k. 43). W uzasadnieniu podniósł, że wyrok w jego sprawie został wydany zaocznie, nie przeprowadzono postępowania dowodowego, jak również, że pozbawiono go możliwości złożenia środka odwoławczego, a także obecności i udziału w rozprawie odwoławczej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podejrzanego A. K. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 545 § 2 k.p.k. stwierdza jednoznacznie, że jeśli wniosek o wznowienie postępowania nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego. W doktrynie oraz orzecznictwie obowiązek ten określany jest powszechnie jako przymus adwokacki, chodzi bowiem o to, by przedmiotowy wniosek opracował podmiot fachowy. Użyte w tym przepisie sformułowanie „powinien” jest równoznaczne z bezwzględną

koniecznością realizacji nakazu w nim zawartego. Złożenie wniosku o wznowienie postępowania sporządzonego osobiście przez samego wnioskodawcę (skazanego, ukaranego), jest czynnością prawnie bezskuteczną. (zob. T. Grzegorzczuk, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 1153; postanowienia Sądu Najwyższego: z dn. 13 września 2012 r., III KZ 67/12, Lex Nr 1220908; z dn. 21 listopada 2012 r., IV KZ 65/12, Lex Nr 1228644; z dn. 30 września 1996 r., V KZ 47/96, OSNKW 1996, Nr 11 – 12, poz. 88).

W przedmiotowej sprawie A.K. nie był uprawniony do sporządzenia osobiście wniosku o wznowienie postępowania. Brak formalny wniosku polegający na niesporządzeniu i jego niepodpisaniu przez adwokata lub radcę prawnego mógł być usunięty tylko wówczas, gdyby ustanowił on pełnomocnika w osobie adwokata lub radcy prawnego z wyboru, gdyż został prawidłowo do tego wezwany w trybie art. 120 § 1 k.p.k.

Rozpoznając niniejsze zażalenie Sąd Najwyższy nie mógł badać zasadności podniesionych przez skazanego argumentów uzasadniających – jego zdaniem – wznowienie postępowania, gdyż stanowiłoby to obejście przepisów ustanawiających przymus adwokacki. Należy stwierdzić, że obrońca wyznaczony na mocy zarządzenia Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...), szczegółowo zbadał akta sprawy, ustosunkował się również do argumentów podniesionych przez skazanego i nie stwierdził podstaw do złożenia wniosku o wznowienie w/w postępowań. Wyznaczony z urzędu obrońca w postępowaniu o wznowienie postępowania, powinien sporządzić i podpisać wniosek o wznowienie postępowania albo poinformować na piśmie sąd, że nie stwierdził podstaw do wniesienia wniosku o wznowienie postępowania. Z tego właśnie uprawnienia skorzystała wyznaczona w niniejszej sprawie z urzędu na obrońcę skazanego adwokat K. D., skoro nie znalazła prawnych podstaw przewidzianych w art. 540 (i następne) kodeksu postępowania karnego, do złożenia wniosku. Podniosła w tym zakresie - po pierwsze, że chociaż wyrok Sądu I instancji został wydany pod nieobecność wnioskodawcy, a przewód sądowy został zamknięty bez wysłuchania skazanego, to był on reprezentowany na rozprawach przed Sądem I instancji, jak i przed Sądem odwoławczym przez swojego obrońcę, tak więc nie może być mowy o naruszeniu prawa do obrony. Po drugie, oskarżony nie był obecny na rozprawie

apelacyjnej, gdyż nie odebrał zawiadomienia o terminie rozprawy mimo dwukrotnego awizowania. Po trzecie, wniosek o powołanie biegłego celem podważenia wiarygodności zeznań świadka nie mógł być uznany za „nowy fakt lub dowód” w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k.

Należy jednak zauważyć, iż złożenie wniosku o wznowienie postępowania na korzyść skazanego nie jest ograniczone żadnym terminem, zatem może on to uczynić po zebraniu odpowiednich środków i zleceniu sporządzenia wniosku ustanowionemu przez siebie adwokatowi, o ile obrońca uzna, że powody do wznowienia rzeczywiście zachodzą. Ponieważ jednak w przedmiotowej sprawie skazany mimo wezwania nie usunął braku formalnego, wydanie zaskarżonego zarządzenia stało się konieczne.

Zarządzenie to jest w pełni zasadne i jako takie należało utrzymać w mocy.